

STAN

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Verschillende herleidingen mogelijk:

- 1] Verkorte vorm van STANISLAS. Slavische naam: 'beroemd door standvastigheid (in de strijd)'.
*

Stanislas Kostka, Rome, Italië; belijder; † **1568. Feest 13 november.**

Stanislas was een jongen van poolse adel, geboren in 1550. Vader wilde, dat hij en zijn oudere zoon Peter door de jezuïeten zouden worden gevormd. Daartoe zond hij ze naar het pas opgerichte jezuïetencollege te Wenen.

Daar woonde Stanislas in hetzelfde huis als zijn broer, maar deze was nog al een heerszuchtig type, en bovendien moest hij eigenlijk niets van de jezuïeten hebben. Stanislas wel. Hij verlangde naar iets anders in zijn leven, maar besefte, dat hij met zulke idealen bij zijn broer niet hoefde aan te komen. Ook vader zou er vast niet mee ingenomen zijn. Dus brak hij met zijn milieu, kleepte zich als een zwerver en ging op weg: ver van zijn broer en nog verder weg van zijn ouderlijk huis in Polen. Hij begaf zich naar Augsburg, 450 kilometer verderop! Daar meldde hij zich aan bij de jezuïeten.

Intussen had zijn broer ontdekt, dat hij weggelopen was. Hij was razend; en zocht met een aantal rauwe vrienden de hele omgeving van Wenen af om hem te vinden. Het verhaal zegt, dat die broer zelfs Stanislas achterop is gekomen, maar hem inderhaast niet herkende. Zelfs niet, toen hij hem in het voorbijgaan vroeg of hij niet iemand had gezien die geleek op... En daar volgde een hele beschrijving van Stanislas zelf. Deze gedroeg zich als een schuwe bedelaar, boog diep en wees met een vaag gebaar in de andere richting.

In Augsburg kreeg hij te horen, dat hij door moest reizen naar Dillingen (nog eens veertig kilometer). Daar woonde Petrus Canisius, één van de belangrijkste jezuïeten van dat moment in de Duits sprekende landen. Die wist wel raad. Deze stuurde hem met twee andere jezuïeten door naar Rome: dat is nog eens duizend kilometer! Nu was hij ver genoeg weg van de invloedssfeer van thuis: hij werd aangenomen als novice (= nieuweling) in de orde der jezuïeten. Niet lang daarna stierf hij (aan een ziekte? van uitputting?) op 15 augustus 1568, nog geen 18 jaar oud.

Zijn lijfspreuk was 'Ad maiora natus sum': 'ik ben voor iets hogers geboren'.

Hij is patroon van Polen; van de studerende jeugd, en van de stervenden (omdat hem op zijn sterfbed de Maagd Maria met Kind Jezus op haar arm verschenen zou zijn. Hij had een grote liefde voor de Heilige Maagd).

Hij wordt aangeropen bij allerhande ziektes.

Hij wordt afgebeeld als jongen uit wiens hart de letters IHS opgloeien (monogram dat aan de jezuïetenorde zeer dierbaar is. Hij wordt ook afgebeeld als jezuïeten novice: met zwarte toog; ook met een pelgrimsstaf; soms draagt hij het Jezuskind of ontvangt hij de Communie van een engel (wat volgens de verhalen inderdaad tijdens zijn ziekte te Rome eens gebeurd zou zijn).

*

- 2] Verkorte vorm van STANLEY. Engelse naam, afgeleid van een geografische aanduiding: 'Stane-leah' wat zoveel betekent als een 'stenig veld' of een 'open plek met stenige bodem'.

Aanvankelijk alleen in gebruik als achternaam. Het was bijvoorbeeld de familienaam van de graven (Earls) van Derby. Als voornaam werd Stanley wellicht populair sinds de beroemde ontmoeting in Afrika van de twee ontdekkingsreizigers Livingstone en Stanley (zie afb.). In de koloniale tijd waren in Afrika Stanleyville en Stanleypool naar hem genoemd.

Als voornaam was Stanley bijzonder populair in de Engelssprekende landen tussen 1880 en 1920. In 1925 stond deze naam nog altijd op de 22e plaats van de meest gebruikelijke voornamen in Engeland en Wales; in de Verenigde Staten stond hij toen op de 36e plaats. Daarna komt hij niet meer bij de eerste vijftig voor.

*

Stanley Rother, Guatemala, Okarche, Oklahoma, Verenigde Staten; martelaar; † **1981**; Sterfdag 28 juli.

*

- 3] Verkorte vorm van Staphis. Betekenis onbekend.

Staphis (ook **Fotinus**, **Stamp** of **Stan**) van **Anhée**, in de buurt van Namen, België; bisschop; (vroeg?) **middeleeuwen**; **feest 1 juni** (& 6 augustus?).

Waarschijnlijk is hij dezelfde als bisschop **Staphis** die op 6 augustus wordt aangeropen tegen horrelvoeten en hinkepoten.